

Normmalms stadsdelsnämnd

Riktlinjer för direktupphandling

Alla stadens nämnder och bolag ska ha fastställda riktlinjer för direktupphandling.

Direktupphandling

En direktupphandling är ett inköp som görs från en leverantör som inte är upphandlad, vilket betyder att det inte finns ett avtal med den leverantören. Det vanligaste fallet av direktupphandling är när det saknas avtal för det som behöver köpas och där värdet av köpet inte överstiger beloppsgränsen för direktupphandling.

Direktupphandling ska förhålla sig till de grundläggande upphandlingsprinciperna;

- Icke-diskriminering
- Likabehandling
- Proportionalitet
- Öppenhet
- Ömsesidigt erkännande

Kontrollera om varan eller tjänsten redan är upphandlad.

Kontrollera om varan eller tjänsten finns inköpssystemet, där det finns avtal för upphandlade varor och tjänster inom vissa områden. Finns varan eller tjänsten där, ska köpet göras via systemet. Om du inte hittade varan i inköpssystemet är nästa steg att kontrollera i avtalssystemet, för att undersöka om det finns avtal som kan täcka behovet, helt eller delvis. Upphandlade avtal ska alltid användas i första hand. Om du är osäker på om du kan använda ett specifikt avtal eller om det du behöver kan

Normmalms stadsdelsförvaltning

Vill du veta mer?

Kontakta Kenneth Friberg
Controller på 08-50809046 eller
kenneth.friberg@stockholm.se
stockholm.se

köpas via avtalet, kan du kontakta förvaltningen upphandlings- och inköpssamordnare eller inköpssupporten på serviceförvaltningen. Direktupphandling får inte ske om det finns avtal för det som ska köpas.

Direktupphandling får användas om värdet på inköpet är under direktupphandlingsgränsen. Gränserna uppdateras vartannat år och är olika beroende på vilken upphandlingslag som gäller för inköpet.

Observera att det är förvaltningens samlade behov som ska räknas samman, inte en enskild enhets eller avdelnings behov. Det betyder att hela förvaltningens inköp av samma slag, under hela räkenskapsåret, ska beräknas för att kunna bedöma om inköpet kan göras genom direktupphandling. Du kan kontakta förvaltningens upphandlings- och inköpssamordnare för att kontrollera om det finns utrymme för direktupphandling.

De aktuella beloppsgränserna för direktupphandling gäller till den 31 december 2019. De två följande berör förvaltningen:

- Lagen om offentlig upphandling (LOU): 586 907 SEK
- Lagen om upphandling i försörjningssektorerna (LUF): 1 092 436 SEK

Värdet av direktupphandlingen ska beräknas exklusive mervärdesskatt, men inklusive eventuella options- och förlängningsklausuler. Options- och förlängningsklausuler ska betraktas som om de kommer att utnyttjas.

Behovet kan behöva preciseras. Preciseringsen kan göras genom följande aktiviteter, i större eller mindre omfattning:

- Beskriv behovet med hjälp av de personer som ska använda varan/tjänsten.
- Uppskatta omfattningen av behovet.
- Undersök när i tiden behovet finns och under hur lång tid.
- Finns det fler som har liknande behov?

Det är bra att undersöka om direktupphandlingen även kan täcka likartade behov inom den egna förvaltningen. Undersök om behovet kan vara större än det enskilda inköpet samt om det eventuellt kan bli aktuellt med en annonserad upphandling.

Norrmalms stadsdelsförvaltning

Vill du veta mer?

Kontakta Kenneth Friberg
Controller på 08-50809046 eller
kenneth.friberg@stockholm.se
stockholm.se

En marknadsundersökning syftar till att få information om vad marknaden har att erbjuda och vilka leverantörer som finns på marknaden. Marknadsundersökning används för att kunna ställa korrekta och relevanta krav i en direktupphandling.

Metoder för marknadsundersökning

- Sök på internet efter vilka olika leverantörer det finns på marknaden och deras utbud.
- Analysera hur varan eller tjänsten säljs på marknaden till exempel:
  - Vad ingår i varan eller tjänsten?
  - Hur ser prissättningen ut; är det fast eller löpande pris?

När du har identifierat behov och marknad är det lämpligt att undersöka om det finns några risker kopplade till köpet. Fundera på vilka åtgärder som behöver vidtas för att minska riskerna till det tilltänkta inköpet.

När man genomför en direktupphandling och väljer att vända sig till flera leverantörer, genom exempelvis annonsering, får de allmänna upphandlingsprinciperna större praktisk betydelse än de har där kontakt endast tas med en leverantör. Vid en annonsering måste man se till att offertförfrågan är tillräckligt tydlig och att alla leverantörer ges samma förutsättningar. Kraven är dock inte lika stränga som vid en vanlig offentlig upphandling. Med utgångspunkt från undersökningen av behovet och marknaden kan offertförfrågan tas fram och skickas till en eller flera leverantörer.

Direktupphandling kan ske på olika sätt, beroende på vilken typ av vara eller tjänst som ska upphandlas. Det kan till exempel ske genom att:

- Annonsera direktupphandlingen.
- Skicka offertförfrågan till en eller flera leverantörer.

Offertförfrågan bör lämpligen bestå av minst följande uppgifter:

- Vad som avses köpas och vad som ska ingå i köpet
- Önskad kvalitet på vara/tjänst
- Eventuella krav på leverantören
- Vad offerten bör innehålla
- Sista dag för svar på offertförfrågan
- Leveransvillkor inklusive faktureringsvillkor och fakturaadress

Norrmalms stadsdelsförvaltning

Vill du veta mer?

Kontakta Kenneth Friberg
Controller på 08-50809046 eller
kenneth.friberg@stockholm.se
stockholm.se

- Avtalets start och slutdatum
- Eventuellt avtalsutkast

Vid direktupphandling över 100 000 kr ska:

- Samråd ske med upphandlings- och inköpsansvarig
- Annonsering alltid övervägas

Utvärdering och val av leverantör ska grundas på de krav som ställs på varan eller tjänsten samt de utvärderingsgrunder som

valts. Du kan välja att ha pris eller kvalitet, eller en kombination av pris och kvalitet som grund för utvärdering.

Vid direktupphandling ska kontroll göras av att leverantören fullgör sina skyldigheter mot samhället, såsom betalning av skatter och sociala avgifter, Exempelvis kan Skatteverkets blankett SKV 4820 inhämtas för kontroll. Från UC kan information tas fram om ekonomisk stabilitet och ställning. Seriositetsprovningens innehåll och omfattning beror på värdet av den vara eller tjänst som är föremål för direktupphandlingen.

När utvärderingen av offerterna är klar och en leverantör utsetts till att utföra uppdraget bör ett skriftligt avtal skrivas med den tilltänkta leverantören.

Dokumentation

Direktupphandlingar över 100 000 kr *ska* dokumenteras.

Direktupphandlingar över 30 000 kr *ska* dokumenteras.

Av dokumentationen ska framgå:

- Vem som fattat beslut om att genomföra upphandlingen
- Syftet med upphandlingen
- Offertförfrågan
- Eventuell annons
- Utvärdering av offerter
- Val av leverantör
- Motivering till tilldelningsbeslut
- Avtalets uppskattade värde
- Avtalets löptid

Norrmalms stadsdelsförvaltning

Vill du veta mer?

Kontakta Kenneth Friberg
Controller på 08-50809046 eller
kenneth.friberg@stockholm.se
stockholm.se